

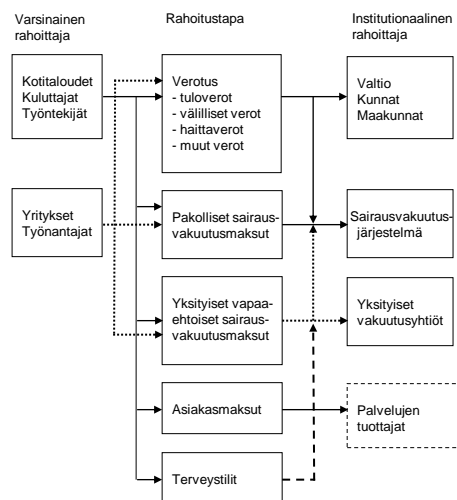


TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Terveydenhuollon rahoitusjärjestelmät - meillä ja muualla

Markku Pekurinen
Osastojohtaja - Palvelujärjestelmäosasto

Terveydenhuollon rahoitusmuodot ja rahoittajaosapuolet



TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

25.9.2009

Markku Pekurinen

2



Terveysthuollon pääasiallinen rahoitusmuoto eräissä OECD -maissa

Pääosin verorahoitteinen järjestelmä	Pääosin pakolliseen sairausvakuutukseen perustuva järjestelmä	Sekajärjestelmä
<i>Julkisen rahoituksen osuus korkea, yli 70 %</i>		
Espanja	Hollanti	
Irlanti	Japani	
Islanti	Luxemburg	
Iso-Britannia	Ranska	
Italia	Saksa	
Norja		
Ruotsi		
Suomi		
Tanska		
Uusi-Seelanti		
<i>Yksityisen rahoituksen osuus melko korkea, yli 30 %</i>		
Australia	Belgia	Kreikka*
Kanada	Etelä-Korea	Sveitsi*
Portugali	Itävalta	Yhdysvallat**

* Minkään rahoitusmuodon osuus ei ylitä 50 %
 ** Pääosin yksityinen rahoitus



TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

25.9.2009

Markku Pekurinen

3

Terveysthuollon keskeisten rahoitusmuotojen etuja ja haittoja

	VEROTUS	JULKINEN SAIRAUSVAKUUTUS
ETUJA	Kattaa koko väestön	Varojen täsmäohjautuminen terveydenhuoltoon
	Laaja rahoitusohja <i>Käytettävissä laaja valikoima verokeinoja, koko väestö osallistuu rahoitukseen</i>	Korvamerkitty "terveysvero"
	Hallintokulut alhaiset	Vähemmän riippuvainen poliittisista paineista kuin verorahoitteinen järjestelmä
	Kustannuskehityksen hallinta Alhaiset terveydenhuollon menot	
HAITTOJA	Rahoituksen epävakaas <i>Rippuu verotuloista, suhdanteista</i>	Lisää työvoimakustannuksia
	Rahoituksen riittämättömyys <i>Under funding</i>	Hallintokulut korkeat
	Tehokkuusvaje	Menokehityksen hallinta vaikeaa
	Herkkyys poliittisille paineille	Korkeat terveydenhuollon menot Pitkäaikaissairauksien hoito ja ennaltaehkäisy heikoilla

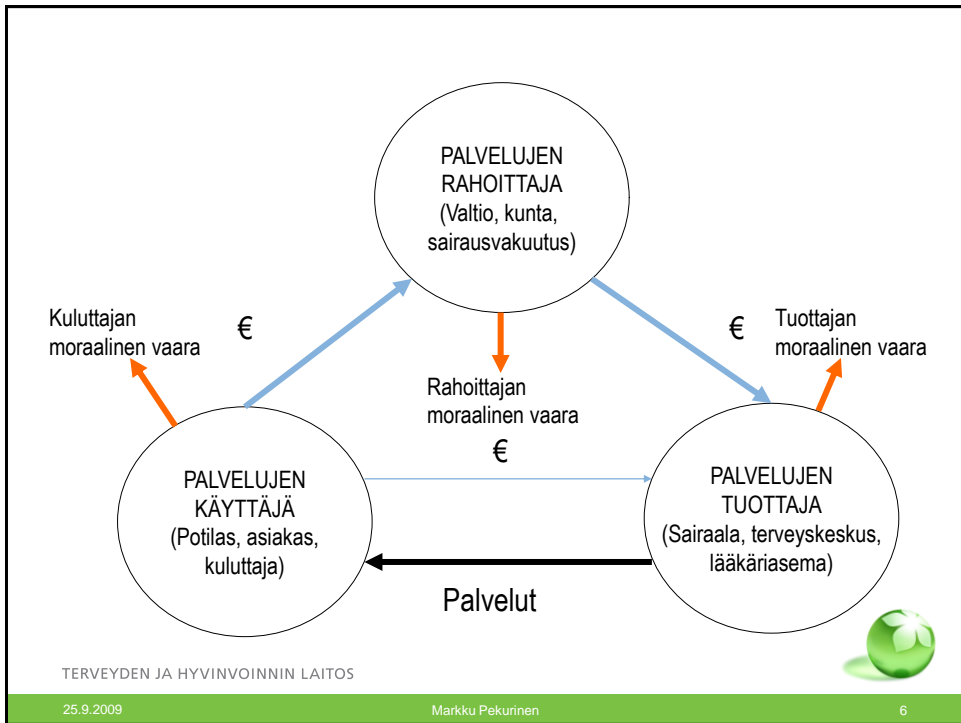
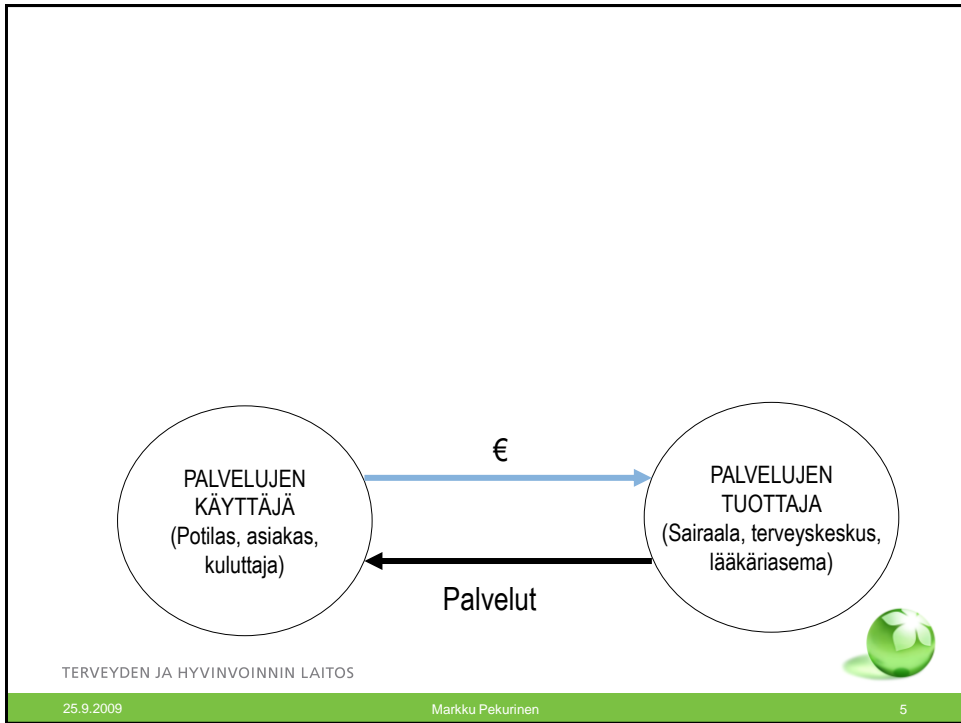


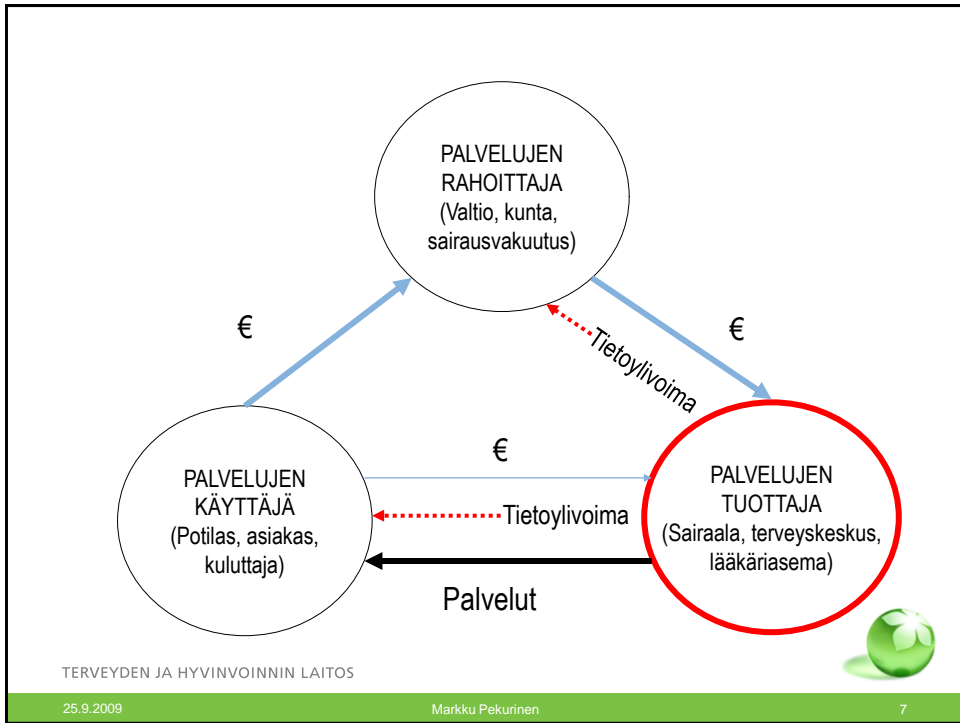
TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

25.9.2009

Markku Pekurinen

4

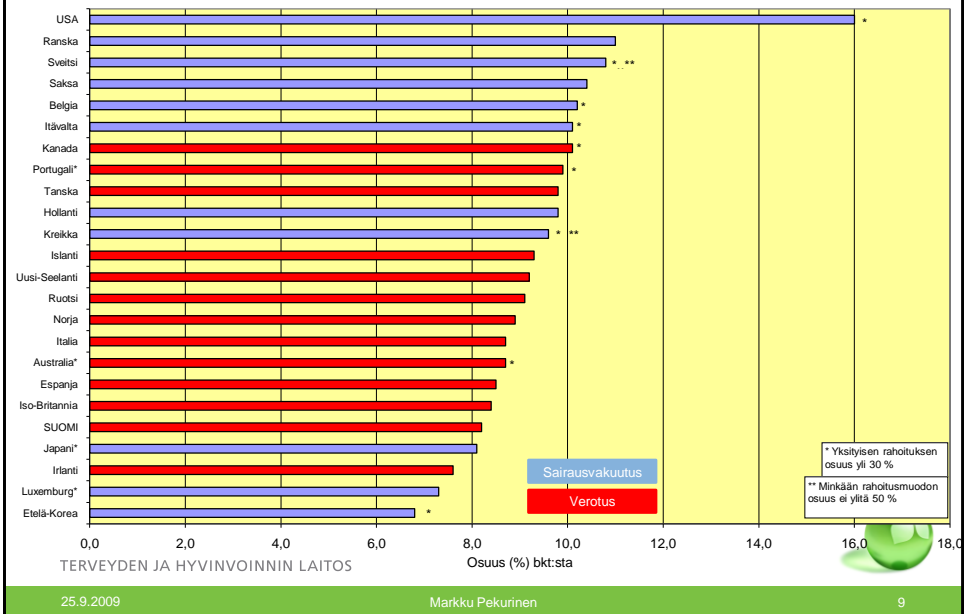




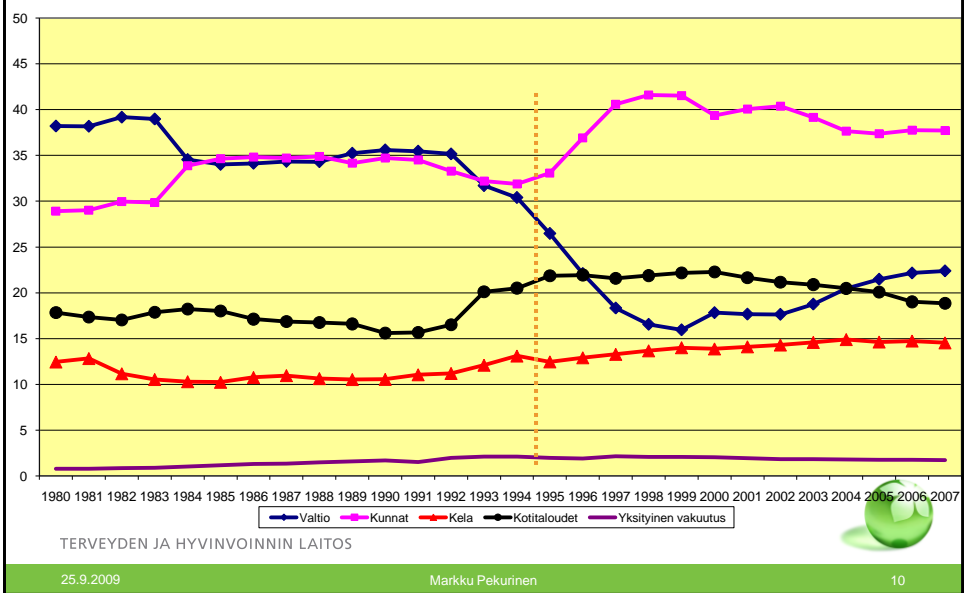
Keinoja kuluttajan ja tuottajan moraalisen vaaran vähentämiseksi

	VEROTUS	JULKINEN SAIRAUSVAKUUTUS
Keinoja vähentää kuluttajan moraalista vaaraa	Asiakasmaksut Palvelujen säännöstely <i>Jonotus, tarpeen mukaan</i>	Omvastuuosuudet Palvelujen säännöstely <i>Korvattavien palvelujen piirin rajaaminen</i>
	Palvelujen integrointi <i>Esim. sosiaali- ja terveyspiiri</i>	
Keinoja vähentää tuottajan moraalista vaaraa: Lääkärit		Kiinteä palkkaus
		Kapitaatiopalkkaus
		Tulospalkkaus
		Henkilökohtainen budjetti
Keinoja vähentää tuottajan moraalista vaaraa: Sairaalat		Kiinteä budjetti
		Kokonaiskorvaus
		Kapitaatiokorvaus
	Sisäiset markkinat ja kilpailutus	

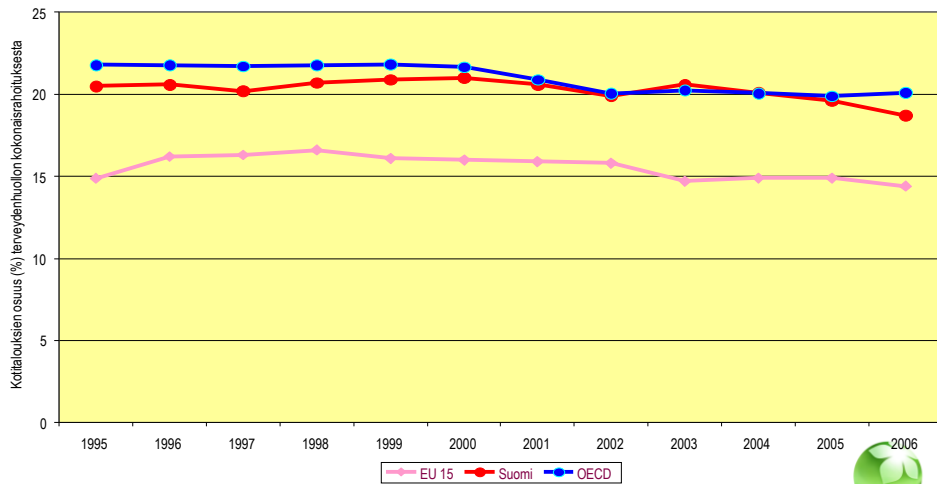
Terveydenhuollon bkt osuus (%) 2007



Suomen terveydenhuollon rahoitus on perinteisesti ollut monikanavainen



Kotitalouksien rahoitusosuus on Suomessa EU -maaksi poikkeuksellisen korkea



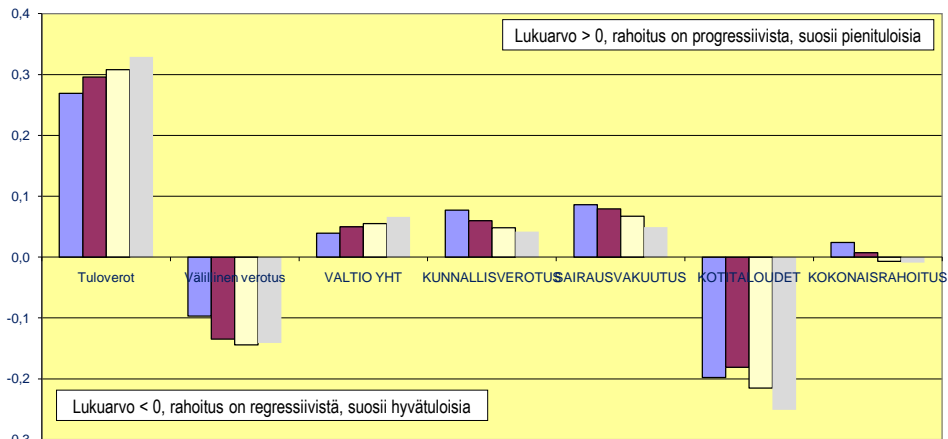
TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

© Markku Pekurinen

Terveystaloustieteen perusteet 8.9.2009



Terveydenhuollon rahoitus muuttumassa vähitellen regressiivisemmäksi?



Lähde: Kapiainen & Klavus WHO 2008

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

25.9.2009

Markku Pekurinen

12



Suomen terveydenhuollon rahoitus: Vahvuudet

- Verorahoitus - tästä laaja yksimielisyys
 - Alhaiset hallintokulut
 - Oikeudenmukaisuus
 - Menokehitykseen vaikuttaminen "helppoa"



Suomen terveydenhuollon rahoitus: Heikkoudet

1. Monikanavainen rahoitus
 - Tästä melko laaja yksimielisyys
2. Rahoittajan pieni ja riskialtis väestöpohja
 - Pienet kunnat
3. Kokonaisvastuun puuttuminen rahoituksesta
4. Heikot kannusteet "järkevälle toiminnalle"



Suomen terveydenhuollon rahoitus: Kehittämiskohteet

1. Monikanavaisen rahoitusjärjestelmän arviointi ja selkeyttäminen
2. Valtio-kunta vastuu- ja rahoitussuhteen selkeyttäminen ja vakauttaminen
3. Rahoituksen ohjausvaikutuksen parantaminen
 - Rahoitus tukemaan terveystaloudellista strategiaa
4. Kannustavuuden parantaminen

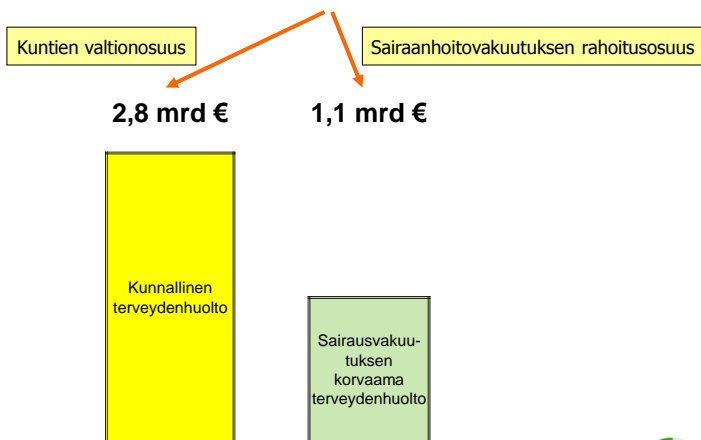


Valtion kaksikanavainen rahoitus terveydenhuollossa

1. Kunta-kanava
 - Valtionosuus
 - Julkinen sektori (=kunnallinen terveydenhuolto)
 - Ei korvamerkitty, yleiskatteinen
2. Kela-kanava
 - Sairaanhoidovakuutuksen rahoitusosuus (aik. takuusuuritus)
 - Yksityinen sektori (ml. lääkkeet)
 - Korvamerkitty, suoraan terveydenhuoltoon



Valtio rahoittaa terveydenhuoltoa vuonna 2009 noin 3,9 mrd. eurolla



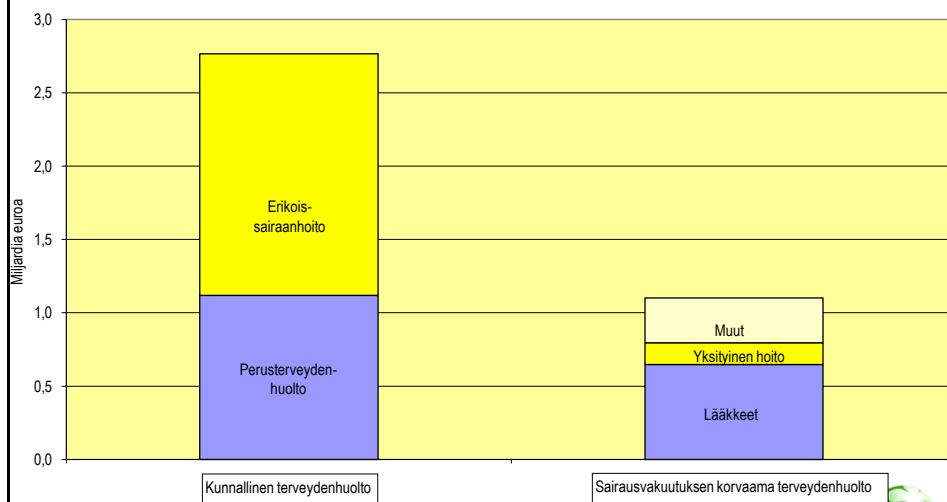
TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

25.9.2009

Markku Pekurinen

17

Valtion terveydenhuoltoon ohjaaman rahoituksen kohdentuminen laskennallisesti 2009



TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

25.9.2009

Markku Pekurinen

18

Monikanavarahoitus: Ongelma vai epäongelma?

- Rahoituksen monimuotoisuus ei sinänsä ole ongelma
 - Lisää rahaa palveluihin
 - Rahoitusrasite jakautuu monille tahoille
- Monikanavaisuus muodostuu ongelmaksi, jos ja kun se vaikuttaa merkittävästi eri osapuolien päätöksentekoon ja käyttäytymiseen

